TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı :20887
Tarih :28.10.2026

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA** **52616**

Aşağıdaki sorularımın, ***Adalet Bakanı Akın Gürlek*** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

**Öznur Bartin**

**Hakkâri Milletvekili**

Hakkâri Belediyesinin mali tablosu, kayyım uygulamasının yalnızca seçilmiş temsilcilerin görevden uzaklaştırılmasıyla sınırlı olmadığını; halkın demokratik iradesini, yerel yönetimlerin karar alma kapasitesini ve kamusal kaynakların toplumun ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmasını hedef alan siyasal bir vesayet düzeni olduğunu ortaya koymaktadır. Kayyım zihniyetinin temelinde, halkın kendi kendini yönetme hakkının güvenlikçi ve merkeziyetçi bir anlayışla sınırlandırılması, yerel demokrasinin etkisizleştirilmesi ve seçilmiş yönetimlerin yerine halk karşısında demokratik sorumluluğu bulunmayan idari görevlendirmelerin geçirilmesi vardır. Bu anlayış, demokratik siyasetin gelişmesini engellediği gibi yerel yönetimlerin toplumsal ihtiyaçlara göre şekillenmesini de zayıflatmaktadır.

Memurlar.net'in 26 Ekim 2026 tarihli haberinde aktarılan belediye açıklamasına göre Hakkâri Belediyesine karşı açılan 102 kamulaştırma davasının 42'si karara bağlanmış, yaklaşık 40 milyon TL tazminata hükmedilmiştir. Belediyenin 3 milyon 901 bin TL vergi ve 28 milyon 509 bin TL Sosyal Güvenlik Kurumu borcu bulunduğu; icra takipleri nedeniyle tüm araç ve taşınmazlarına haciz konulduğu bildirilmiştir. Belediye, İller Bankası payı dışında gelirinin bulunmadığını ve personel maaşları ödendikten sonra kamu hizmetlerine ayrılabilecek kaynağın son derece sınırlı kaldığını açıklamıştır. Kamu Denetçiliği Kurumu ise kesinleşmiş mahkeme kararlarından doğan borçların ekonomik güçlükler gerekçe gösterilerek geciktirilemeyeceğini belirterek ödeme yapılmasını tavsiye etmiştir.

Bu tablo, kayyım yönetim anlayışının siyasal ve kurumsal sonuçlarından bağımsız değerlendirilemez. Halkın seçtiği yönetimlerin devre dışı bırakılması, yerel karar alma mekanizmalarının merkezi idari vesayete tabi kılınması ve demokratik denetimin zayıflatılması; kamusal kaynakların kullanımında halkın söz ve denetim hakkını ortadan kaldıran yapısal bir sorundur. Hakkâri örneğinde ortaya çıkan borç yükü, hacizler ve hizmet finansmanındaki daralma, bu yönetim anlayışının toplumsal maliyetini görünür kılmaktadır. Bu maliyetin bedelini ise karar alma süreçlerinden dışlanan halk; altyapı, temizlik, su, ulaşım ve sosyal belediyecilik hizmetlerine erişimindeki güçlüklerle ödemektedir.

Demokratik yerel yönetim, yalnızca idari bir tercih değil, halkın siyasal iradesinin ve eşit yurttaşlık hakkının gereğidir. Anayasa'nın hukuk devleti, mülkiyet hakkı, seçme ve seçilme hakkı, yerel yönetimler ve mahkeme kararlarının bağlayıcılığına ilişkin hükümleri birlikte değerlendirildiğinde hem kesinleşmiş yargı kararlarının uygulanması hem de halkın seçtiği temsilciler aracılığıyla yönetilme hakkının korunması zorunludur.

Kamu kaynaklarının yönetiminde şeffaflık ve hesap verebilirlik, seçilmiş yönetimlerin yerine kayyım atanmasının değil, demokratik denetimin güçlendirilmesinin temelidir.

Kürt meselesinin demokratik çözümü, yaklaşık on yıldır kayyım gaspıyla yönetilen Hakkâri'de halkın iradesinin yeniden tesis edilmesini, kayyım rejiminin sona erdirilmesini ve yerel demokrasinin güvence altına alınmasını zorunlu kılmaktadır. 31 Mart 2024 yerel seçimlerinde halkın iradesiyle seçilen Hakkâri Belediyesi eş başkanları Mehmet Sıddık Akış ve Viyan Tekçe'nin görevlerine iade edilmesi; kayyım uygulamasına imkân veren mevzuatın değiştirilmesi, yerel yönetimlerin mali ve idari özerkliğinin güçlendirilmesi ve kamu kaynaklarının halkın ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmasının sağlanması demokratik çözümün temel gerekleridir. Halkın seçme ve seçilme hakkını ortadan kaldıran, yerel yönetimleri merkezi vesayete mahkûm eden ve kamusal hizmetleri siyasal iktidarın idari tasarruflarına bağımlı kılan kayyım zihniyeti sona erdirilmeden demokratik, eşit ve hesap verebilir bir yerel yönetim düzeninin kurulması mümkün değildir. Bu doğrultuda kayyım uygulamasına derhal son verilmesi, seçilmiş eş başkanların görevlerine iadesi ve halkın yerel yönetimler üzerindeki söz ve denetim hakkını güvence altına alan yasal düzenlemelerin yapılması zorunludur.

**Bu bağlamda;**

1. Hakkâri Belediyesinin kesinleşmiş mahkeme kararlarına rağmen kamulaştırma bedellerini ödemediği ve icra takiplerinin başlatıldığı yönündeki bilgiler karşısında, hak sahiplerinin mülkiyet hakkının ve etkili başvuru hakkının korunması için hangi hukuki tedbirler alınacaktır?
2. Kamu Denetçiliği Kurumunun 21 Ekim 2026 tarihli kararında, kesinleşmiş mahkeme kararından doğan borcun ekonomik güçlükler gerekçe gösterilerek geciktirilemeyeceğinin vurgulandığı bildirilmektedir. Bu karar doğrultusunda alacakların makul sürede ödenmesini ve benzer hak ihlallerinin tekrarlanmamasını güvence altına almak için hangi hukuki mekanizmalar işletilecektir?
3. Kesinleşmiş mahkeme kararlarından doğan borçların zamanında ödenmemesi nedeniyle faiz ve icra giderlerinin artması sonucunda ortaya çıkan kamu zararının tespiti ve sorumluluğu bulunan görevliler hakkında gerekli işlemlerin yapılması için hangi hukuki yollar bulunmaktadır?
4. Kamulaştırmasız el atma davalarında hükmedilen tazminatların geciktirilmesi ve borçların büyümesi nedeniyle yurttaşların mülkiyet hakkı bakımından yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla mevcut mevzuatta değişiklik yapılması planlanmakta mıdır?
5. Seçilmiş belediye başkanlarının ve eş başkanlarının görevden uzaklaştırılması, yerel yönetimlerin demokratik işleyişinin kesintiye uğraması ve kayyım uygulamasının devam etmesi karşısında, yerel demokrasiyi ve seçmen iradesini güçlendirecek hukuki düzenlemeler konusunda Bakanlığınızın çalışması bulunmakta mıdır?